

Stara

Päivämäärä: 31.10.2022 /S. Aapro

Täyttöohje

- Ennusteen päähuomioista kirjoitetaan
 - tiivistelmä, jota käytetään talouden ja toiminnan työpöytään sekä muihin kaupunkitason tiivistyksiin kaupungin johdolle.
 - yksi, yhtenäinen analyysi oman otsikkonsa alle.
 - riskeistä tulee oman otsikkonsa alle analyysi
 - kaikki yllämainitut analyysit kirjoitetaan talousarviovuoden näkökulmasta
- Strategiasta tulee oman otsikkonsa alle analyysi koko valtuustokauden näkökulmasta
- Kirjoitathan jokaisesta kohdasta lyhyen ja informatiivisen analyysitekstin, jossa on olennaisimmat päähuomiot

Ennusteen tiivistelmä: keskeisimmät nostot ranskalaisilla viivoilla (maksimimerkkimäärä 2200)

- kuvaa keskeisimmät talousarvion toteutumiseen vaikuttavat tekijät (kaupungin johdolle)
- älä listaa lukuja vaan keskity syihin ja tekijöihin lukujen takana
- ennusteen liikevaihto ja tulos ovat alemmalla tasolla kuin talousarviossa, ja tilikauden olevan lievästi alijäämäinen
- rakentamisen volyymin ennakoidaan jäävän pienemmäksi tasosta, johon talousarvio perustui eli muutos talousarvioon verrattuna tulee rakentamisesta
- ylläpidon ja ympäristöhoidon talous toteutuvat talousarviossa suunniteltua parempina
- koronan ja sodan luomat saatavuusongelmat, viivästykset tavarantoimituksissa sekä voimakas hintojen nousu mm. energian, polttoaineiden ja rakennusmateriaalien osalta aiheuttavat toiminnallista ja taloudellista haittaa sekä epävarmuutta

Ennusteen analyysi: talousarvion toteutumiseen vaikuttavat tekijät (käyttötalous, sitovat toiminnan tavoitteet sekä määrä- ja taloustavoitteet) sekä niiden johdosta käynnistetyt johtamistoimenpiteet

- kuvaa keskeisimpiä muutoksia ja syitä ennusteen taustalla
- kuvaa mihin taustaoletuksiin ennuste perustuu
- jos talousarvioon nähden on selkeitä poikkeamia, kuvaa mitä johtamistoimenpiteitä näiden johdosta on käynnistetty
- älä listaa lukuja vaan keskity syihin ja tekijöihin lukujen takana

Käyttötalous

Staran talousarvion mukaiset tuotot vuodelle 2022 ovat 246,1 milj. euroa. Tällä hetkellä tuottojen ennustetaan koko vuoden osalta toteutuvan 229,7 milj. euron suuruisina eli alitus talousarvioon on 16,4 milj. euroa.

Talousarvion mukaiset varsinaiset kulut vuodelle 2022 ovat 237,8 milj. euroa ja ennuste niiden osalta on tällä hetkellä 225,9 milj. euroa, jolloin varsinaisten kulujen ennakoidaan toteutuvan 11,9 milj. euroa talousarviota pienempinä. Rakentamisen volyymin ennakoidaan vähenevän siitä tasosta, johon talousarvio perustui eli muutos talousarvioon verrattuna tulee infra- ja projektirakentamisesta. Työkanta varsinkaan alkuvuonna ei ole ollut riittävä. Ennusteen käyttökattateeksi muodostuu 3,9 milj. euroa. Poistot ovat ennusteessa 3,4 milj. euroa, jolloin liikeylijäämää syntyy 0,6 milj. euroa. Talousarvion liikeylijäämä on 4,7 milj. euroa, josta ennusteen mukaan jäätäisiin noin 4,1 milj. euroa. Staran korvaus peruspääomalle on 1,9 milj. euroa vuonna 2022. Tilikauden alijäämäksi ennustetaan -1,4 milj. euroa, kun se talousarviossa on 2,7 milj. euroa, eli alitus noin 4,1 milj. euroa.

Staran rakennustekniikan liikevaihdon ennustetaan olevan samalla tasolla kuin toisessa ennusteessa arvioitiin ja myös edellisvuotta hiukan korkeampi, mutta huomattavasti alhaisempi kuin 2020. Liikevaihtoennuste on myös talousarviota huomattavasti matalampi. Työtilanne on edelleen haastava varsinkin rakennusprojekteissa, jossa työkanta on supistunut tänä vuonna 15 % viime vuodesta. Työt kasaantuvat edelleen kesälomakuukausille, mikä lisää kustannuksia esim. ylitöiden sekä palveluiden ostojen kasvun vuoksi. Töiden tasaisemmalla jaksottamisella saavutettaisiin selkeitä kustannussäästöjä. Asiaa yritetään ratkaista yhdessä tilaajan ja tilojen käyttäjien kanssa. Hankekoko tulee pienentymään jatkossa suurimpien hankkeiden valmistuttua. Elokuussa toteutettu talotekniikan siirto korjausrakentamiseen tuo synergiaetuja mm. toiminnan tehostumisena, hankkeiden läpimenoaikojen lyhenemisenä ja kalustusäästöinä. Rakennusmateriaalien hinnat ovat olleet jyrkässä nousussa, niihin liittyy myös saatavuusongelmia ja toimitusajat voivat muodostua pitkiksi.

Kaupunkitekniikan rakentaminen osastolla liikevaihdon ennakoidaan olevan merkittävästi talousarviota pienemmän ja supistuvan edellisestä vuodesta. Rakentamisyksiköissä työkanta jää n. 10 % viimevuotista pienemmäksi. Etenkin alkuvuodesta syksyn alkuun olevalla ajanjaksolla tilauskanta on ollut alhainen. Tuottavuusparannuksista, läpiajomenoaikojen tehostamisesta ja resurssien paremmasta käytöstä johtuen tuloksen ennustetaan olevan kuitenkin edellisen vuoden kaltainen. Asiantuntijayksiköissä työkanta on ollut vahva, pois lukien mittausyksiköt, joihin alan nopea rakennemuutos ja rakentamisyksiköiden pienentynyt työkanta vaikuttaa vahvasti. Mittausyksiköt eivät tule tekemään positiivista tulosta. Henkilöstön osalta osasto on toteuttanut vuoden 2022 henkilöstösuunnitelmaa.

Kaupunkitekniikan ylläpidon osalta vuoden alkutalvi oli historian työläin ja kaupunkiympäristön toimialakin totesi talven poikkeukselliseksi, minkä vuoksi ylläpidon materiaali- ja ostopalvelukulut olivat alkuvuodesta tavanomaista jonkin verran korkeammat. Perinteiseen tapaan alkuvuoden korkeammat kustannukset näkyvät osaston ennusteessa koko loppuvuoden. Loppuvuonna tilauskanta on muuttunut hyväksi. Lokakuussa 2022 poistui Kaarelan ja Jakomäki-Tattarisuon alueet osaston hoitovastuulta ja näiden alueiden henkilöstövaikutukset ovat noin 5 henkilötyövuotta. Tähän sopeudutaan käytännössä täysimääräisesti, kun pääasiakkaan laatuvaatimukset osaltaan kiristyvät ja jäljelle jäävälle alueelle tarvitaan lisäresursseja. Ostettavien palveluiden ja materiaalien sopimushinnat nousivat loppuvuonna keskimäärin yli 15 %, jotkin tuotteet jopa 70%, mikä kasvattaa kulujen määrää huomattavasti. Henkilöitä on irtisanoutunut johtuen epävarman kokonaistilanteen vuoksi.

Ympäristönhoidon osaston liikevaihdon ja tuloksen ennakoidaan toteutuvan hiukan talousarviota parempana. Kuluvan vuoden tilanne on vakaa, sopimukset jatkuvat vuoden loppuun ja uudesta pitkistä sopimuksesta neuvotellaan.

Korona-ajan jälkeen panostetaan asiakkuussopimusten täsmentämiseen ja laatumiseen. HEKA Oy:n kanssa on astunut voimaan sopimus ajoneuvokaluston vuokraamisesta ja huoltotoiminnasta. Kaupunkiympäristötoimialan kanssa ollaan viimeistelemässä vastaavaa sopimusta. DigiHelsinki Oy:n kanssa on tarkoitus myös laatia palvelusopimus. Ukrainan sodan vaikutukset näkyvät yleisenä hintatason nousuna. Polttoaineen ja materiaalien ohella myös aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden kustannukset ovat nousseet. Kuljetus- ja konealihankintapalveluiden kustannukset ovat kasvaneet kustannusindeksin nousun mukaisesti. Logistiikan ennuste vuoden 2022 liikevaihdosta ja tuloksesta on talousarvion tasolla. Henkilöstön lukumäärä on ennallaan ja keskeinen kehittämiskohde on asiakasraportoinnin kehittämisessä. Kehittämisen- ja tuottavuusohjelman toimenpiteitä seurataan strategiatyökalun (Lato) avulla.

Sitovat toiminnan tavoitteet

Staralla on kolme sitovaa toiminnan tavoitetta vuodelle 2022:

1. Asiakastytyväisyys kehittyi myönteisesti, tavoitellaan tasoa hyvä (NSI 20–40)

Asiakaskyselyyn perustuva nettosuositeluindeksin (NSI) arvo on > 30

(vaihteluväli -100 – 100)

2. Tapaturmataajuus pienenee

Tapaturmataajuus laskee neljän edellisen vuoden keskiarvosta 5 %.

3. Uusiutuvan dieselin osuuden lisääminen kokonaiskäytöstä

Uusiutuvan dieselin osuus kokonaidieselin käytöstä vuonna 2022 vähintään 43 %.

Sitovien tavoitteiden ennakoidaan tässä vaiheessa toteutuvan tavoiteasetannan mukaisesti muiden tavoitteiden osalta, mutta uusiutuvan dieselin käytön tavoitteeseen ei tämänhetkisen kehityksen perusteella tulla pääsemään (tavoitearvo 43 %, ennuste 27 %).

Määrä- ja talousarvoitteet (suoritteet)

Muut toiminnalliset tavoitteet:

1. Täyssähköautojen osuus on 28–30 % henkilöautokannasta (31.12.2022 tilanne, autot ovat Staran omassa käytössä tai jälleen vuokrattu Helsingin kaupungin toimialoille).
2. Jätehallintaa kehitetään siten, että Staran yksiköt saavat tarkempia raportteja jätetoimijoilta per jätejäte (tonnit, eurot).
3. Tukikohtien latausvalmiuden parantaminen siten, että vähintään kahdessa tukikohdassa on kuudelle sähköajoneuvolle yhtäaikainen latauspaikka.

Muiden tavoitteiden ennakoitaan tässä vaiheessa toteutuvan tavoiteasetannan mukaisesti muuten, paitsi täyssähköautojen osuus henkilöautokannasta ei ennusteen mukaan toteudu (tavoite 28–30 %, ennuste 17 %).

Taloudelliset tavoitteet, esim. kannattavuustavoitteet, toteutuvat ennusteen mukaan talousarviota alhaisempina. Määrälliset toiminnan laajuuteen liittyvät tiedot riippuvat työkannan luonteesta ja selvillä tilikauden päätöksen yhteydessä.

Arvio talousarviovuoden tavoitteisiin (sitovat ja muut), palvelutuotantoon, muuhun toimintaan ja toimintaympäristön muutoksiin liittyvistä merkittävistä riskeistä ja hallintatoimenpiteistä.

Tähän mennessä tuotannot ovat pyörineet koronasta huolimatta hyvin ja riskit tässä suhteessa ovat kaiken kaikkiaan vähentyneet. Korona yhdessä Ukrainan sodan kanssa on aiheuttanut saatavuusongelmia, viivästyksiä tavarantoimituksiin sekä jyrkkiä hintojen nousuja mm. energiaan, polttoaineisiin ja rakennusmateriaaleihin. Em. aiheuttaa haasteita hankintatoimelle kilpailutuksissa, sopimusten seurannassa yms. Varsinaisia sopimusriitoja ei vielä ole, mutta niiden mahdollisuus on kasvussa. Tilanne on hyvin epävarma.

- Kaupunkistrategian painopistealueiden toteuttamisen analyysi:
- Kuvaa strategisten tavoitteiden toteutumisen edistymistä valtuustokaudella: onnistumiset ja ongelmat. Keskity tässä toimialan / liikelaitoksen tunnistamiin muutamiin keskeisiin painopistealueisiin.
- Hyödynnä sanoituksessa kaupunkistrategian valintojen, ohjelmien ja painopisteiden otsikointia
- Arvioi strategian keskeisiin tavoitteisiin pääsemisestä valtuustokauden aikana
- Kuvaa kokonaisuuden kannalta olennaisten strategiamittareiden muutoksia ja mitä ne kertovat strategian onnistumisesta
- Ohjeellinen pituus on yksi sivu.
- Tekstiosuudessa ei tarvitse toistaa ennusteen muissa kohdissa raportoituja asioita

Stara on tehnyt alkuvuodesta oman strategiapäivityksen ottaen huomioon uusi kaupunkistrategia, kehittämis- ja tuottavuusohjelma sekä muut toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset. Stara raportoi rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunnalle sekä kaupunkitasoiselle ohjausryhmälle kehittämis- ja tuottavuusohjelman etenemisestä.

Talouden kehitystä seurataan etenkin koronapandemian sekä Ukrainan sodan aiheuttamien taloudellisten seurausten kannalta. Sodan aiheuttamat viivästyksiset, saatavuusongelmat ja hintojen nousut ovat huolestuttavia.